

A REPTÉRI ÁRKÉPZÉS SZELEKTIVITÁSA – TANULSÁGOK A HANSESTADT LÜBECK-ÍTÉLET ALAPJÁN

STAVICZKY Péter*

Tárgyszavak: reptéri díj szabás, szelektivitás, összehasonlítható helyzetben lévő vállalkozások, hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat megtámadása

1. Bevezetés

2014 szeptemberében újabb fordulóponthoz érkezett az állami támogatás fogalmának részét képező szelektivitási kritérium európai uniós bírósági értelmezése. A Hansestadt Lübeck-ítéletében¹ a Törvényszék hasznos útmutatót adott a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy mikor minősül egy szabályozás szelektívnek, abból a szempontból, hogy mikor kell vállalkozásokat azonos ténybeli és jogi helyzetben lévőnek tekinteni. Az ítélet másrészt rámutat arra, hogy bizonyos esetekben már a Bizottság állami támogatási vizsgálatot elrendelő döntését is eredményesen meg lehet támadni, ami a későbbiek során az uniós jog megsértésével okozott károk megtérítésének érvényesítése során előnyös lehet.

* A szerző Magyarország Európai Unió mellett működő Állandó Képviselőjének munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető az Állandó Képviselő hivatalos véleményének.

¹ A T-461/12. sz. Hansestadt Lübeck kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2014:758).

2. Az ügy előzményei

Lübecki Repteret 2012 végéig a Flughafen Lübeck GmbH (továbbiakban: FL) működtette, ami 2009 óta Lübeck város 100%-os tulajdonában lévő vállalkozás. Az FL üzletrészének 90%-a 2005 végén értékesítésre került egy új-zélandi befektetőnek (Infratil), de 2009-ben Lübeck városa ismét tulajdonosa lett a vállalkozásnak, majd 2013-ban a repteret értékesítette, és az FL törlésre került a cégnyilvántartásból.

Az FL tevékenységére egy 1964-es törvény vonatkozott (Luftverkehrs-Zulassung-Verordnung). E törvény alapján a reptér működtetését megelőzően működtetési engedélyt kell benyújtani és a különböző díjak (fel- és leszállási illetékek, repülőgépek tartózkodásának díja és az utasok után felszámított illetékek) beszedését engedélyeztetni kell az illetékes hatósággal.² A lübecki reptér díjszabása 2006 óta hatályban volt, és több fajta illetéket tartalmazott: leszállási illeték, utasonkénti illeték, terminálszolgáltatási illeték, tranzitutasokra vonatkozó illeték, biztonsági illeték, rendkívüli nyitvatartási illeték és parkolási díj. A díjszabás minden, a repteret használó légitársaságra azonos módon vonatkozik kivéve, ha az adott légitársaság külön megállapodást köt az alkalmazandó díjakról a reptérrel.³

Az Európai Bizottság (továbbiakban Bizottság) 2009-ben és 2010-ben piaci szereplőktől több panaszt kapott arra vonatkozóan, hogy a német hatóságok különböző intézkedések útján jogellenes támogatást adtak a repteret üzemeltető FL-nek.

A német hatóságokkal folytatott levelezést követően a Bizottság úgy értékelte, hogy a repteret, illetve üzemeltetőjét érintő más intézkedések mellett⁴ az FL által alkalmazott 2006-os díjszabás is felveti az állami támogatás gyanúját az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése alapján. A Bizottság ezért ezen intézkedések állami támogatási jellegére és összeegyeztethetőségére

² Jelen esetben ez Schleswig-Holstein Tartomány légihatósága volt.

³ Amint azt a Bizottság később megállapította, kizárólag a Ryanair légitársaság rendelkezett ilyen egyedi megállapodással.

⁴ Veszteségek kompenzálása, beruházások finanszírozása, korábbi tulajdonosi kölcsönök alárendelt követeléssé történő besorolása, a repülőgépek jégtelenítésért felszámított tényleges költség alatti díjak alkalmazása, egyedi megállapodás a Ryanairrel.

vonatkozóan az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást indított,⁵ megjegyezve, hogy bevezetésükkel Németország megsértette az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében található felfüggesztési klauzulát.⁶

Az FL, majd jogutódjaként Lübeck városa ezt, az eljárást megindító határozatot támadta meg a Törvényszék előtt a 2006-os díjszabás tekintetében.

3. A Törvényszék ítélete

Miután a Törvényszék döntött a kereset elfogadhatóságáról,⁷ a felperes eljárást megindító határozattal kapcsolatos érdemi jogalapjai közül⁸ azzal foglalkozott, amely szerint a Bizottság a határozat elfogadásával megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését, mivel egy nem szelektív, állami támogatásnak nem minősülő intézkedés tekintetében indított vizsgálatot.

A Törvényszék előzetesen megjegyezte, hogy az állandó joggyakorlat alapján, amennyiben a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat elleni keresetben a felperes a Bizottság vitatott intézkedésre vonatkozó értékelését kérdőjelezi meg, miszerint az intézkedés állami támogatásnak minősül, a bírói felülvizsgálat annak megállapítására korlátozódik, hogy a Bizottság nem követett-e el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor az előzetes értékelését elvégezte, és nem tudta volna az értékelés során a felmerülő nehézségeket – és ezzel a hivatalos vizsgálati eljárás megnyitását – elkerülni.⁹

⁵ Az SA.27585. és SA.31149. (2012/C) (korábbi NN/2011., CP 31/2009. és CP 162/2010.) számú állami támogatási ügy (HL C 241/56. 2012. 08. 10).

⁶ Állami támogatást a tagállamok e rendelkezés alapján főszabály szerint csak a Bizottságnak történő előzetes bejelentést és jóváhagyást követően nyújthatnak.

⁷ Az ítélet 20–38. pontjai.

⁸ A felperes szerint az eljárás során sérült Németország védelemhez való joga, a Bizottság megsértette a pártatlan és alapos eljárás követelményét, az EUMSZ 108. cikk (2) és (3) bekezdését valamint az állami támogatásokra vonatkozó 659/1999/EK rendelet 4., 6. és 13. cikkeit és az indoklási kötelezettségét.

⁹ Lásd ebből a szempontból a C-194/09 P. sz. Alcoa Trasformazioni srl kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2011:497) 61. pontját, a T-195/01 R et T-207/01 R. sz. Government of Gibraltar kontra Bizottság egyesített ügyek-

Ezt követően a Törvényszék megismételte, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján¹⁰ az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt összes feltétel együttes teljesülése szükséges ahhoz, hogy egy állami intézkedés állami támogatásnak minősüljön. A szelektivitás tehát az állami támogatás fogalmának egyik eleme, amely szerint az intézkedés „bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk”¹¹ termelésének előnyben részesítését eredményezi.¹¹ Ezzel szemben az általános intézkedések hatása megkülönböztetés nélkül minden vállalkozásnál megjelenik, így az ilyen intézkedések nem valósítanak meg állami támogatást.¹² A szelektivitás vizsgálata arra irányul, hogy egy adott szabályozási keretben az intézkedés azonos ténybeli és jogi helyzetben lévő vállalkozások közül egyesek számára előnyt biztosít-e másokhoz képest.¹³ Ugyanakkor az állami támogatás fogalma nem terjed ki azokra az intézkedésekre, amelyek bár megkülönböztetnek egyes vállalkozások között és *a priori* szelektívek, amennyiben ez a megkülönböztetés az adott szabályozási rendszer logikájából és természetéből ered.¹⁴

ben hozott végzés (ECLI:EU:T:2001:291) 79. pontját és a T-269/99., T-271/99. és T-272/99. sz. Diputación Foral de Guipúzcoa és mások kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2002:258) 49. pontját.

¹⁰ Lásd a C-140/09. sz. Fallimento Traghetti del Mediterraneo ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2010:335) 31. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-280/00. sz. Altmark Trans-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:415) 74. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

¹¹ Lásd a, C-200/97. sz. Ecotrade-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1998:579) 40. pontját a C-458/09 P. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2011:769) 56. pontját és a T-55/99. sz. CETM kontra Bizottság ügy (ECLI:EU:T:2000:223) 39. pontját.

¹² A C-66/02. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2005:768) 99. pontja.

¹³ A C-143/99. sz. Adria-Wien Pipeline and Weitersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2001:598) 41. pontja, a C-409/00. számú Spanyolország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:92) 47. pontja, a C-172/03. sz. Heiser kontra Finanzamt Innsbruck ügyben ítéletének (ECLI:EU:C:2005:130) 40. pontja, valamint a C-182/03. és C-217/03. sz. Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2006:416) 119. pontja és a C-487/06. P. sz. British Aggregates-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2008:757) 82. pontja.

¹⁴ Lásd a fent hivatkozott British Aggregates-ítélet 83. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-78-80/08. sz. Paint Graphos és mások egye-

Áttérve az eljárást megindító (vitatott) határozat értékelésére, a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság a határozat 279. preambulum-bekezdésében arra a következtetésre jutott, hogy a 2006-os díjszabás csak a lübecki repteret használó légitársaságokra vonatkozott, az abból származó előnyöket csak azok élvezhették, így a díjszabás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében véve szelektív. A felperes érvelése szerint azonban más reptereket használó légitársaságok nincsenek összehasonlítható ténybeli és jogi helyzetben a lübecki repteret használókkal. A Bizottság tehát nem indokolta meg megfelelően, hogy a 2006-os díjszabás a lübecki repteret használó egyes légitársaságokat más, szintén ezt a repteret használó légitársaságokhoz képest a piacon nem jellemző előnyben részesítene. A Bizottság ezzel szemben továbbra is azzal érvelt, hogy a 2006-os díjszabás szelektív, mivel csak a lübecki repteret használó légitársaságokra terjed ki.

A Törvényszék előzetesen megállapította, hogy a Bizottság egyedül a fenti érvet hozta fel a 2006-os díjszabás szelektivitásának alátámasztására, így a felperesi állítás vizsgálata szempontjából egyedül ezt az érvet kell elemezni.

A Törvényszék szerint az a tény, hogy a 2006-os díjszabás csak a lübeck-i repteret használó légitársaságokra alkalmazandó, kizárólag az 1964-es német reptéri díjak beszedésére vonatkozó jogszabályból, annak természetéből ered. E törvény alapján minden reptér üzemeltető törvényi keretek között vállalkozás maga határozza meg a reptéri díjak mértékét. Tehát a 2006-s díjszabás nem is terjedhetett ki másra, mint csak a lübeck-i repteret használó légitársaságok által fizetendő díjakra. Más reptereket használó légitársaságok más díjszabás hatálya alá tartoznak, amelyek csak az adott reptérre vonatkoznak. Ebből következően a lübeck-i repülőteret használó légitársaságok nincsenek a más reptereket használó légitársaságokkal azonos ténybeli és jogi helyzetben.

A Törvényszék kiemelte, hogy – a Bizottság érvelésével összhangban – a joggyakorlat alapján egy intézkedés akkor is lehet szelektív, ha egy gazdasági ágazat minden szereplőjét érinti.¹⁵ Ugyanakkor ez a joggyakorlat, amely egy általános nemzeti jogszabály tekintetében került kialakításra a jelen esetben nem releváns, mivel a vizsgált intézkedés

sített ügyekben hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2011:550).

¹⁵ A C-148/04. sz. Unicredito Italiano-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2005:774) 45. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

nem érinti egy gazdasági ágazat egészét, jelen esetben a légiközlekedési ágazatot, hanem csak a lübecki repteret használó légitársaságokat.

Másrészt, a Törvényszék szerint a szelektivitás vizsgálatának egy állami entitás által adott ágazatban nyújtott áruk vagy szolgáltatások igénybevételére vonatkozó díjszabása tekintetében arra kell irányulnia, hogy azon vállalatok közül, amelyek azokat igénybe veszik vagy igénybe vehetnék egyesek részesülnek-e valamilyen kedvezményben. Vagyis, ebből a szempontból nem releváns azon vállalkozások helyzete, amelyek nem akarják, vagy nem tudják igénybe venni ezeket az árukat, illetve szolgáltatásokat. A szelektivitás vizsgálata során tehát a tényleges vagy a lehetséges ügyfelek helyzete alapján végzendő el, és nem más, az adott ágazatban tevékenykedő vállalkozások azonos vagy hasonló áruit vagy szolgáltatásait igénybe vevő ügyfeleinek helyzete alapján. Ellenkező esetben, ha egy állami entitás által alkalmazott, nem diszkriminatív árszabás szelektívnek minősülne, az túlzott mértékben kiterjesztené az állami támogatás EUMSZ 107. cikk (1) szerinti fogalmát.¹⁶ Emellett ahhoz, hogy állami entitás által szolgáltatások vagy áruk nyújtása során biztosított esetleges kedvezmény bizonyos vállalkozásokat kedvezményezzen, elengedhetetlen, hogy a fogyasztók, vagy a lehetséges fogyasztók nem juthatnak ehhez az engedményhez az általános díjszabás alapján. Ebből következően a Törvényszék szerint azon egyedüli tény, hogy a 2006-os díjszabás kizárólag a lübecki repteret használó légitársaságokra vonatkozik, nem elegendő a díjszabás szelektivitásának megállapításához. Ebből következően, és tekintettel arra, hogy a lübecki repülőtérrel használó összes légitársaság élhetett a 2006-os díjszabás rendelkezéseivel, a Bizottság indokolási hibát követett el, amikor azt szelektívnek minősítette.

Ezt a következtetést a Bizottság által említett joggyakorlat megállapításai sem vonják kétségbe. A Bizottság által hivatkozott ítéletekből¹⁷ nem következik automatikusan, hogy állami entítások által kedvezményes áron biztosított áruk vagy szolgáltatások automatikusan szelektívnek is tekintendők. A Bizottság által hivatkozott esetben például a Bíróság azért állapította meg az energiaszolgáltató által biztosított

¹⁶ Az ítélet 53. pontja.

¹⁷ A 67/85, 68/85 és 70/85. sz. Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1988:38) és a C-56/93. sz. Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1996:64).

kedvezmény szelektivitását, mert csak egy ágazatra (üvegházi növénytermesztőkre) vagy csak bizonyos ügyfelekre terjedt ki. A GEMO-ítéletben¹⁸ pedig a Bíróság pedig amiatt állapította meg az intézkedés szelektivitását – annak ellenére, hogy több vállalkozás is részesülhetett az intézkedésből származó előnyből –, mert az előny nagyrészt bizonyos ügyfeleknél jelentkezett. Vagyis a Bíróság a szelektivitás megállapítása során az egy ágazathoz tartozás mellett azt is figyelembe vette, hogy az adott állami entitás összes ügyfele vagy csak egyes ügyfele részesültek a kedvezményes árszabásból származó előnyből.¹⁹

A Törvényszék ezt követően megállapította, hogy a Bizottság által hivatkozott adóintézkedések szelektivitására vonatkozó joggyakorlat jelen esetben nem releváns, mivel az összehasonlítható helyzet hiánya miatt hibás az a Bizottság által levont következtetés, hogy egy állami entitást ügyfelei által igénybe vehető kedvezmény előnyt jelentene más vállalkozásokhoz képest. Másrészt az a Bizottság által tett megállapítás, hogy a 2006-os díjszabás alapján kivetett díjak nem teszik lehetővé a reptér nyereséges működtetését, nem az intézkedés szelektivitása, hanem az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti előny fogalmának elemzése során bír jelentőséggel.²⁰ Ugyancsak nem lehet következtetést levonni a díjak mértékéből a lübecki repteret és egyéb reptereket használó légitársaságok azonos ténybeli és jogi helyzetére nézve. Ehhez szükséges lenne a díjtételek típusa és a nyújtott szolgáltatások elemzése is. Ugyanakkor a Törvényszék szerint az egyes eltérő reptereket használó légitársaságok eltérő ténybeli helyzetben vannak, mivel az 1964-es törvény minden reptér-üzemeltető társaságot felhatalmaz arra, hogy maga határozza meg az általa felszámított díjak típusait és mértékét.

Végül a Törvényszék elemezte a Bizottság utolsó érvét is, amely szerint a légitársaságok nem csak más légitársaságokkal versenyeznek, hanem más közlekedési módokkal is. A Törvényszék azonban elutasította ezt az érvet, mivel a Bizottság nem bizonyította, hogy a

¹⁸ A C-261/01. sz. GEMO ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:622).

¹⁹ Az ítélet 56. pontja.

²⁰ Az előny fennállását a reptéri díjak alkalmazása szempontjából a Bizottság olyan módon vizsgálja, hogy a reptér üzemeltetőjének vagy tulajdonosának a piaci magánszereplő elve alapján megfelelő megtérülést biztosító díjakat kell alkalmaznia, veszteséget eredményező alacsony díjakat nem szabhat ki.

2006-os díjszabás miatt válna szelektív, mikor nem is alkalmazható más közlekedési ágazatban tevékenykedő vállalkozásokra.

A Törvényszék a fenti érvek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság a vitatott határozatban nyilvánvaló mérlegelési hiba eredményeként állapította meg a 2006-os díjszabás szelektivitását, és ennek következtében – a felperes további érveinek vizsgálata nélkül – az eljárást megindító határozat erre az intézkedésre vonatkozó részét megsemmisítette.

Hansestadt Lübeck a keresetében kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg a Bizottság eljárást megindító határozatában szereplő információ nyújtására kötelező rendelkezést²¹ is. Ugyanakkor a Törvényszék a tekintetben arra a következtetésre jutott, hogy az eljárást megindító határozatban a Bizottság nem fogadott el ilyen rendelkezést, hanem a hivatalos vizsgálati eljárás részeként, az általános gyakorlatnak megfelelően kérte le a német hatóságokat, hogy észrevételeiket juttassák el hozzá. A Törvényszék ennek megfelelően a keresetnek ezt a részét mint megalapozatlant elutasította.

4. Az ítélet értékelése

Az ítélet hasznos útmutatást ad az állami szervek, állami vállalatok díjszabásának állami támogatási szempontú vizsgálatához, és egyes döntések meghozatalához.

Az ítélet értékelése során az első említésre méltó tény, hogy a felperes az eljárást megindító határozatot támadta meg, mivel az érdekelték jellemzően megvárják a hivatalos vizsgálati eljárás lefolytatását és a Bizottság eljárást lezáró, számukra kedvezőtlen határozatát szokták megtámadni. Ennek oka az, hogy az eljárás megindításának joghatásai azon ügyek kivételével, ahol a támogatás létező támogatási státusza a vita tárgya,²² szűkebbek és a határozat csak egy köztes stádium az álla-

²¹ A Bizottság az állami támogatási eljárás során az információt nem szolgáltató tagállamot erre rendelkezéssel kötelezheti az állami támogatási eljárásokat szabályozó 659/1999/EK rendeletet ([1999] HL L 83/1., 1999.3.27.) 10. cikke alapján.

²² E tekintetben lásd például a C-322/09. P. sz. NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2010:701).

mi támogatási vizsgálat során, amely összefoglalja a Bizottság kételyeit és előzetes megállapításait, amelyek az eljárás során kapott információk alapján még változhatnak. Ugyanakkor az eljárás megindításának vannak nemzeti bíróság előtti joghatásai, és a Frankfurt–Hahn reptér ügyében hozott bírósági ítélet²³ miatt a jövőben valószínűleg több ilyen keresetet fognak majd az uniós bíróságoknál regisztrálni. Figyelemmel azonban a bírósági eljárások hosszára egy ilyen jogorvoslat a nemzeti bíróságok előtti eljárás során érdemi hatással nem járhat, továbbá a Bizottság eljárásának eredményét sem valószínű, hogy befolyásolná. A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat megtámadása pernyertesség esetén a nemzeti bíróság által elrendelt intézkedések anyagi következményei megtérítése érdekében indított keresetben lehet hasznos hivatkozási alap.

Visszatérve az ítélet tartalmi áttekintésére, elmondható, hogy a tagállamok az állami entitások, állami vállalatok által más vállalkozásoknak felszámított díjak állami támogatási szabályok alóli mentesítése érdekében jellemzően két érvre hivatkozhatnak. Egyrészt – amennyiben gazdasági tevékenységről van szó – bizonyíthatják, hogy a díjakból származó bevételek a piacon szokásos mértékűek, és az üzleti kockázatokkal arányos, a költségeket és az elvárt profitot fedezik. Ehhez azonban összetett gazdasági elemzés és üzleti terv fényében történő díjmeghatározás és -értékelés szükséges, ami minden esetben hordoz magában valamilyen szintű bizonytalanságot. A másik lehetőség, ha a tagállamok a díjszabás szelektivitásának hiányát bizonyítják. A lübecki reptér ügyében hozott ítélet ez utóbbi megoldás magabiztos elvégzéséhez nyújt segítséget és teszi a tagállami érvelés kialakítását sokkal egyszerűbbé.

A Törvényszék egyértelműen meghatározta, hogy minden ilyen díjszabás szelektivitását önmagában kell értékelni még akkor is, ha léteznek 'párhuzamos', más entitások által alkalmazott díjszabások, infrastruktúrák. Az ítélet ezzel megakadályozta a Bizottság arra irányuló törekvését, hogy az állami támogatás fogalmát szélesítse. Tehát a sze-

²³ A C-284/12. sz. Deutsche Lufthansa AG kontra Flughafen Frankfurt–Hahn GmbH ügyben hozott ítéletében (ECLI:EU:C:2013:755) a Bíróság úgy döntött, hogy a nemzeti bíróság az előtte megindított eljárásban nem hagyhatja figyelmen kívül, ha ugyanazon intézkedést illetően a Bizottság megindította a hivatalos vizsgálati eljárást és az intézkedést az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének szempontjából állami támogatásnak kell minősítenie.

lektivitás minden esetben csak azon vállalkozások között vizsgálandó, akik használják vagy potenciálisan használhatnák az adott szolgáltatást vagy vásárolják meg az árut. Amennyiben e vállalkozások által fizetendő díj szintjén nincsen megkülönböztetés, vagy az egyes díjkedvezmények mindenki számára azonos feltételek mellett elérhetőek,²⁴ az intézkedés nem minősül állami támogatásnak.²⁵ A Bizottság egyébként 2014-ben a schönefeldi reptérre vonatkozó döntésében²⁶ elfogadta, hogy a reptér üzemeltetője piaci szereplőként a bevételek maximalizálása érdekében akár megkülönböztetést is tehet egyes piaci szereplők között.

Ugyancsak az azonos ténybeli és jogi helyzetben lévő vállalkozások szempontjából megközelítve utasította el a Törvényszék a Bizottság által hivatkozott, adóintézkedésekre vonatkozó joggyakorlat alkalmazhatóságát. Tehát az állami entitások által kialakított díjszabások szelektivitása (különösen, ha egy általános nemzeti jogi norma szabályozza elfogadásukat és alkalmazásukat) a Törvényszék szerint önmagában zárt rendszert képez, és a szelektivitás a rendszeren belül vizsgálandó csak. Ebből következően eltérő reptér- vagy kikötő-üzemeltetők, autópálya fenntartó vállalkozások alkalmazhatnak eltérő díjakat. A Törvényszék a fenti logikát és érvelést azonban némi bizonytalan fogalmazással gyengítette, amikor az egyes elérő reptereket használó légitársaságok eltérő ténybeli helyzetét az alkalmazandó díjak és szolgáltatások, valamint mértékük összehasonlításával mégsem tette elméletben kizárhatóvá.²⁷ Véleményem szerint, az ítélet logikáját követve,

²⁴ Véleményem szerint a szelektivitás kizárásához az is elengedhetetlen, hogy a felhasználók kedvezményekkel ténylegesen is tudjanak élni, és azok indokolatlan korlátozásokat ne tartalmazzanak, mivel az az intézkedés de facto szelektivitásához vezetne.

²⁵ Ez azonban nem jelenti azt, hogy például, ha egy reptér üzemeltetője nem alkalmaz megfelelően magas díjakat és nem tudja a bevételekből működését finanszírozni, akkor számára az állami forrásjuttatás ne minősülne állami támogatásnak.

²⁶ A Bizottság 2015/506/EU határozata a Németország által a Flughafen Berlin-Schönefeld GmbH és különböző légitársaságok tekintetében hozott SA.15376 (C 27/07) (korábbi NN 29/07) számú intézkedésről ([2015] HL L 89/1., 2015. 04. 01.).

²⁷ A német nyelvű ítélet 57. pontja szerint: „[...] Im Übrigen kann allein aus dieser Feststellung – unterstellt, sie träfe zu – nicht abgeleitet werden, dass sich die Fluggesellschaften, die diesen Flughafen nutzen, nicht in derselben rechtlichen und tatsächlichen Lage wie die anderen Unternehmen befinden, ohne zum einen zu prüfen, ob die für andere Fluggesellschaften an anderen Flughäfen geltenden

a repterek eltérő földrajzi elhelyezkedésük miatt²⁸ a reptereket használó légitársaságok még igen hasonló típusú és mértékű díjak mellett sem tekinthetőek azonos ténybeli és jogi helyzetben lévőnek. A díjak alakulása pedig a repterek közötti verseny része. Amennyiben állami támogatási érvekkel megtiltható lenne, hogy egy hatékonyabban működő reptér a hozzá közelebb lévő reptérhez képest alacsonyabb, de a működését és nyereségességét nem veszélyeztető díjakat alkalmazzon, az az állami támogatási szabályok szintén túlzott és céljukkal ellentétes kiterjesztését eredményezné.

Végül érdemes megjegyezni, hogy a nemzeti szabályozás jellege alapján a Törvényszék elutasította, hogy a díjszabás szelektivitását más, a légiközlekedéssel versenyző szállítási módok díjaival összehasonlítani lehessen megállapítani. Ez a megközelítés az azonos szabályozás alá tartozó repterek közötti összehasonlításhoz képest – amit a Törvényszék elutasított – még jobban kiterjesztette volna a szelektivitás fogalmát, így mindenképen üdvözlendő, hogy a Törvényszék elutasította. A Törvényszék érvelése alapján az is világos, hogy az egyes ágazatok közötti, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglaltakat teljesítő versenyhelyzet nem elegendő a szelektivitás bizonyításához, mivel az állami támogatás e két fogalmi eleme teljesülésére irányuló vizsgálatnak eltérő a fókusza.

Tekintettel arra, hogy a Bizottság eljárási és a szelektivitásra vonatkozó tartalmi érvek mentén is megfellebbezte a Törvényszék ítéletét,²⁹ a végső értelmezés az Európai Unió Bíróságának kezében van.

Entgeltordnungen dieselben Merkmale aufweisen, und ohne zum anderen die von allen Flughäfen bereitgestellten Güter und Dienstleistungen zu vergleichen.”

²⁸ Figyelembe kell venni, hogy a 100 kilométeren vagy gépjárművön, buszon, vonaton vagy nagysebességű vonaton egy órás utazási távon belül elhelyezkedő repterek általában a Bizottság szerint az utasok szempontjából párhuzamos szolgáltatást nyújtó infrastruktúráknak minősülnek. Lásd a bizottsági iránymutatást a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról (HL C 99/3. 2014. 04. 04.).

²⁹ A C-524/14. P. sz. Bizottság kontra Hansestadt Lübeck eljárás.